

Vergaderjaar 2024–2025

31 765

Kwaliteit van zorg

Nr. 936

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2025

Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen, maar zij brengen minder jaren in goede gezondheid door. In de (jaarlijkse) emancipatiemonitor van het CBS wordt ingegaan op dit verschil¹. Uit onderzoek, uitgevoerd door een brede werkgroep, blijkt dat vrouwspecifieke aandoeningen grote maatschappelijke impact hebben en dat er hiaten zijn in kennis en implementatie. Gezien de impact die deze aandoeningen kunnen hebben op het leven van vrouwen, en daardoor op de hele samenleving, wil het kabinet hier verandering in brengen.

Met deze brief bied ik u de Nationale Strategie Vrouwengezondheid aan. Ik geef hiermee uitvoering aan de gewijzigde motie Zeedijk² en Hirsch-Dobbe³. De motie van het Kamerlid Dobbe⁴, waarbij de regering verzocht wordt bij de strategie ook aandacht te besteden aan de interactie met andere vormen van ongelijkheid, zoals sociaal-economische gezondheidsverschillen, zal ik betrekken bij de werkagenda die t.z.t. opgesteld gaat worden. Aan de motie Slagt-Tichelman⁵ is al eerder invulling aangegeven.⁶ Ik heb uw Kamer toegezegd dat ik bij de uitvoering van deze moties zou inventariseren wat er binnen het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), en de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aan activiteiten plaatsvindt op gebied van vrouwengezondheid. In de bijlage van de strategie treft u een (niet uitputtend) overzicht aan van de resultaten van deze inventarisatie.

¹ CBS, Emancipatiemonitor 2024, hoofdstuk 1 «Gezond leven»

² Kamerstukken II 2023/24, 30 420, nr. 400

³ Kamerstukken II 2024, 36 180, nr. 113

⁴ Kamerstukken II 2023/24, 31 765, nr. 862

⁵ Kamerstukken II 2023/24, 31 765, nr. 865

⁶ Kamerstukken II, 2024/35, 36 600 XVI, nr. 151

Huidige situatie

Er is aanvullend door de Minister van VWS 15 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een nieuw kennisprogramma vrouwspecifieke aandoeningen (2024–2030).⁷ Dit programma zet in op meer kennis en aandacht voor de gezondheid van vrouwen en verbetering van diagnostiek.

V.v.b. onderzoeksprogrammering is er de taakopdracht Gender en Gezondheid bij ZonMw, die inzet op het stimuleren van duurzame aandacht voor en integratie van sekse en gender in onderzoeksprogrammering. Die taakopdracht loopt tot halverwege 2026. Uit het impactrapport⁸ blijkt dat door het vergroten van bewustzijn en gerichte acties, sekse en gender steeds beter verankerd worden in gezondheidsonderzoek en innovatie, en in de programmering daarvan.

Bij de verschillende academische centra staat vrouwegezondheid op de kaart^{9, 10, 11}. Daarnaast is er meer bewustwording rond endometrioze en de neemt de bespreekbaarheid van bijvoorbeeld de overgang en menstruatie op de werkvloer toe. Binnen de geneesmiddelensector groeit de aandacht voor de bijwerkingen van geneesmiddelen bij vrouwen. Een mooi voorbeeld hiervan is de Nederlandse studie naar het gebruik van mifepriston als een effectieve en veilige vorm van anticonceptie.

De gezondheid van vrouwen raakt niet alleen VWS maar meerdere departementen. De Staatssecretaris van OCW ondersteunt vanuit haar emancipatieportefeuille in de periode 2022–2027 de alliantie Gezondheidszorg op Maat 2. Deze alliantie zet zich in voor het vergroten van kennis en aandacht over gezondheidsverschillen tussen mannen en vrouwen. De alliantie doet dit door onderzoek te doen, campagnes te starten en interventies en hulpmiddelen te ontwikkelen voor zorgprofessionals. In 2024 en 2025 zet de alliantie extra in op het stimuleren van het zorgberoepsonderwijs. Zo is in samenwerking met onderwijsinstellingen uit het mbo en hbo een toolkit voor zorgonderwijs gerealiseerd. De alliantie en het Ministerie van OCW zijn aan het verkennen hoe de producten van de alliantie nog meer bekendheid kunnen krijgen.

Het kabinet vergroot tegelijkertijd de bewustwording in onderwijs en op de arbeidsmarkt, onder meer door de overgang bespreekbaar te maken en de kennis van bedrijfsartsen te versterken. In de sector Zorg & Welzijn (84% vrouwelijke werknemers) leveren zulke investeringen minder verzuim, meer capaciteit en lagere zorgkosten op.

Ik constateer dat er de afgelopen jaren beweging is op het gebied van vrouwegezondheid. Het onderwerp krijgt eindelijk de aandacht die het verdient. Maar hiermee zijn we er nog niet en er blijft aanvullende inzet nodig.

Aanpak en strategie rondom vrouwegezondheid

Ik zet met de strategie in op de volgende doelen:

1. Vergroten van de kennis over het bewustzijn van vrouwspecifieke gezondheidsproblematiek.

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 31 765, nr. 843

⁸ Impactrapport Taakopdracht Gender en Gezondheid

⁹ <https://www.amsterdamumc.org/nl/vandaag/vrouwspecifieke-aandoeningen-raken-ons-allesmaal.htm>

¹⁰ Netherlands Women's Health Research & Innovation Center – Erasmus MC

¹¹ <https://www.lumc.nl/actueel/2025/politieke-steun-vrouwegezondheid-helpt-lumc-zet-volgende-stappen/>

2. Faciliteren van het gebruik en opschaling van reeds beschikbare kennis over vrouwspecifieke gezondheidsproblematiek.
3. Faciliteren van passende zorg en ondersteuning voor vrouwen en meisjes.
4. Faciliteren van netwerkvorming en tegengaan van fragmentatie rondom vrouwspecifieke gezondheidsvraagstukken.

Ik organiseer samen met ZonMw in het najaar een werkconferentie om tot een concrete werkagenda te komen. Ik zal uw Kamer t.z.t. deze werkagenda toesturen.

Vervolgstappen

Zoals ik ook al eerder aan uw Kamer heb laten weten kan ik dit onderwerp niet alleen vanuit het Ministerie van VWS op de kaart zetten. Met een zo breed mogelijke aanpak maken we gezamenlijk de inhaalslag die nodig is. Daarom ga ik binnenkort ook met de academische centra en zorgverzekeraars verder in gesprek. Daarnaast lopen er ook andere programma's binnen het Ministerie van VWS, zoals het Kaderprogramma Passende Zorg. Dit programma biedt ook ruimte voor onderzoek naar vrouwspecifieke zorg. Ik zal daar waar mogelijk binnen de bestaande programma's dit onderwerp nog extra onder de aandacht brengen. Op dit moment stel ik dan ook geen extra budget beschikbaar voor de uitvoering van de strategie; mijn inzet is het benutten van de bestaande middelen. Ik sluit daarbij niet uit dat met betere prioritering en meer bewustwording op termijn een herallocatie van financiële middelen kan plaatsvinden.

Mijn ambitie met de strategie is de kennisachterstand in te lopen en structureel betere gezondheid voor vrouwen en meisjes te realiseren. Ik zie de aanzet als een kompas voor bestaande en nieuwe activiteiten en de contouren voor het vervolg.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
D.E.M.C. Jansen